

2. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ВОДІЙ МЕХАНІЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі:

- а) посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії і талон, що додається до посвідчення;
- б) реєстраційний документ на транспортний засіб (для транспортних засобів Збройних Сил — технічний талон), а у разі відсутності в транспортному засобі його власника, крім того, — свідоцтво про право спільної власності на цей транспортний засіб або реєстраційний чи інший засвідчений в установленому порядку документ, що підтверджує право керування, користування чи розпорядження таким транспортним засобом; *(Підпункт «б» пункту 2.1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 від 11.02.2009)*
- в) у разі встановлення на транспортних засобах проблискових маячків і (або) спеціальних звукових сигнальних пристроїв — дозвіл, виданий Державтоінспекцією МВС, у разі розміщення реклами, — погодження, що видається підрозділами Державтоінспекції МВС;
- г) у встановлених законодавством випадках дорожній лист і документацію на вантаж, що перевозиться; на маршрутних транспортних засобах - схему маршруту та розклад руху; на великовагових і великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, - документацію відповідно до вимог спеціальних правил; *(Підпункт "г" пункту 2.1 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.07.2008 р. N 634)*
- ґ) поліс (сертифікат) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Водії, які відповідно до законодавства звільняються від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України, повинні мати при собі відповідні підтвердні документи (посвідчення). *(Підпункт «г» у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 06.01.05 р. № 16)*

2.2. Власник транспортного засобу, а також особа, яка використовує такий транспортний засіб на законних підставах, можуть передавати у своїй присутності керування транспортним засобом іншій особі, що має при собі посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії, а також особі, яка навчається водінню транспортним засобом відповідно до вимог цих Правил. *(Пункт 2.2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 124 від 11.02.2009)*

2.3. Для забезпечення безпеки дорожнього руху водій зобов'язаний:

- а) перед виїздом перевірити і забезпечити технічно справний стан і комплектність транспортного засобу, правильність розміщення та кріплення вантажу;
- б) бути уважним, стежити за дорожньою обстановкою, відповідно реагувати на її зміну, стежити за правильністю розміщення та кріплення вантажу, технічним станом транспортного засобу і не відволікатися від керування цим засобом у дорозі;
- в) на автомобілях, обладнаних засобами пасивної безпеки (підголовники, ремені безпеки), користуватися ними і не перевозити пасажирів, не пристебнутих ременями безпеки. Дозволяється не пристібатися особі, яка навчає водінню, якщо за кермом учень, а в населених пунктах, крім того, водіям-інвалідам, водіям і пасажирам оперативних та спеціальних транспортних засобів і таксі;
- г) під час руху на мотоциклі бути в застібнутому мотошоломі і не перевозити пасажирів без застібнутих мотошоломів.
- г) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг; { Пункт 2.3 доповнено підпунктом «г» згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }
- д) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху; { Пункт 2.3 доповнено підпунктом «д» згідно з Постановою КМ N 263 (263-2007-п) від 21.02.2007 }
- е) повідомляти дорожньо-експлуатаційним організаціям або Державтоінспекції про виявлені факти створення перешкод для дорожнього руху; { Пункт 2.3 доповнено підпунктом «е» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007 }
- є) не вчиняти дій, внаслідок яких може бути пошкоджено автомобільні дороги та їх складові, а також завдано шкоди користувачам. { Пункт 2.3 доповнено підпунктом «є» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007 }

2.4. На вимогу працівника міліції водій повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

- а) передати для перевірки документи, зазначені в пункті 2.1;
- б) дати можливість перевірити номери агрегатів і комплектність транспортного засобу; (Підпункт «б» пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 395 від 22.04.2009)
- в) дати можливість оглянути транспортний засіб відповідно до законодавства за наявності на те законних підстав.

2.4-1. У місці здійснення габаритно-вагового контролю на вимогу працівника пункту габаритно-вагового контролю або працівника МВС водій вантажного автомобіля (в тому числі механічного транспортного засобу) повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

- а) передати для перевірки документи, зазначені в підпунктах «а», «б» і «г» пункту 2.1 цих Правил;
- б) надати транспортний засіб та причіп (за наявності) для вагового та/або габаритного контролю відповідно до встановленої процедури.

{ *Правила доповнено пунктом 2.4-1 згідно з Постановою КМ N 879 від 27.06.2007* }

2.4-2. У разі виявлення під час здійснення габаритно-вагового контролю невідповідності фактичних вагових та/або габаритних параметрів установленим нормам і правилам рух такого транспортного засобу та/або причепа забороняється до отримання в установленому порядку дозволу на проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, про що складається відповідний акт.

{ *Правила доповнено пунктом 2.4-2 згідно з Постановою КМ N 879 від 27.06.2007* }

2.5. Водій повинен на вимогу працівника міліції пройти в установленому порядку медичний огляд для визначення стану алкогольного сп'яніння, впливу наркотичних чи токсичних речовин.

2.6. За рішенням уповноваженої на те посадової особи Державтоінспекції, за наявності на те підстав, водій зобов'язаний пройти позачерговий медичний огляд з метою визначення здатності безпечно керувати транспортним засобом і перевірку знання цих Правил та навичок водіння.

2.7. Водій, крім водіїв транспортних засобів дипломатичних та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, оперативних і спеціальних транспортних засобів, повинен надавати транспортний засіб:

- а) працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги;
- б) працівникам міліції для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із переслідуванням правопорушників, доставкою їх у міліцію, та для транспортування пошкоджених транспортних засобів.

Примітки: 1. Для транспортування пошкоджених транспортних засобів залучаються лише вантажні автомобілі.

2. Особа, яка скористалася транспортним засобом, повинна видати довідку або зробити запис у дорожньому листі із зазначенням пройденої відстані, тривалості поїздки, свого прізвища, посади, номера посвідчення, повного найменування свого підрозділу чи організації.

2.8. Водій-інвалід, що керує мотоколяскою або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком «Інвалід», може відступати від вимог дорожніх знаків 3.1, 3.2 і 3.35 — 3.38, а також знака 3.34 за наявності під ним таблички 7.18.

2.9. Водієві забороняється:

- а) керувати транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння або перебуваючи під впливом наркотичних чи токсичних речовин;
- б) керувати транспортним засобом у хворобливому стані, у стані стомлення, а також перебуваючи під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;
- в) керувати транспортним засобом, не зареєстрованим у Державтоінспекції, без номерного знака або талона про проходження державного технічного огляду;
- г) передавати керування транспортним засобом особам, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин, у хворобливому стані, у стані стомлення або під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;
- ґ) передавати керування транспортним засобом особам, які не мають при собі посвідчення на право керування ним, якщо це не стосується навчання водінню відповідно до вимог розділу 24 цих Правил;
- д) під час руху транспортного засобу користуватися засобами зв'язку, тримаючи їх у руці (за винятком водіїв оперативних транспортних засобів під час виконання ними невідкладного службового завдання).

2.10. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

- а) негайно зупинити транспортний засіб і залишитися на місці пригоди;
- б) увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки відповідно до вимог пункту 9.10 цих Правил;
- в) не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають причетність до пригоди;
- г) вжити можливих заходів для надання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу;
- ґ) у разі неможливості виконати дії, перелічені в підпункті «г» пункту 2.10 цих Правил, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який посвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди;

- д) повідомити про дорожньо-транспортну пригоду орган чи підрозділ міліції, записати прізвища та адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції;
- е) вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди;
- є) до проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до офіційно затвердженого складу аптечки).

2.11. Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин скоєного) можуть прибути до найближчого поста Державтоінспекції або в орган чи підрозділ міліції для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши схему пригоди та поставивши підписи під нею.

Третіми особами вважаються інші учасники дорожнього руху, які через обставини виявились причетними до дорожньо-транспортної пригоди.

У разі коли під час дорожньо-транспортної пригоди пошкоджено лише застраховані транспортні засоби та немає загиблих і травмованих, допускається оформлення відповідних матеріалів представником страхової організації без участі працівника підрозділу Державтоінспекції за згодою учасників пригоди.

(Пункт 2.11 доповнено абзацом згідно з постановою КМУ від 30.06.05 р. № 538)

2.12. Власник транспортного засобу має право:

- а) довіряти в установленому порядку користування і розпорядження транспортним засобом іншій особі;
- б) на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та органу охорони здоров'я згідно з пунктом 2.7 цих Правил;
- в) на відшкодування збитків, завданих унаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки дорожнього руху.
- г) на безпечні та зручні умови для руху; { Пункт 2.12 доповнено підпунктом «г» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007 }
- ґ) запитувати оперативну інформацію про дорожні умови та напрямки руху. { Пункт 2.12 доповнено підпунктом «ґ» згідно з Постановою КМ N 263 від 21.02.2007 }

2.13. Право на керування транспортними засобами надається:

- а) мототранспортними засобами і мотоколясками — з 16-річного віку;

- б) автомобілями всіх видів і категорій (за винятком автобусів і вантажних автомобілів, обладнаних для перевезення більше восьми пасажирів), трамваями і тролейбусами — з 18-річного віку;
- в) автобусами і вантажними автомобілями, обладнаними для перевезення більше восьми пасажирів, — з 19-річного віку.

2.14. Водій має право:

- а) керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі дорогами, вулицями чи іншими місцями, де їх рух не заборонено, в установленому порядку відповідно до вимог цих Правил;
- б) довіряти в установленому порядку керування приватним транспортним засобом іншій особі, у якої при собі є посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії;
- в) знати причину зупинки, перевірки та огляду транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також її прізвище і посаду;
- г) вимагати від особи, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом та зупинила транспортний засіб, пред'явлення посвідчення її особи;
- г) отримувати необхідну допомогу від посадових осіб та організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху;
- д) оскаржити дії працівника міліції в разі порушення ним законодавства;
- е) відступати від вимог законодавства в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян.

